

Komunikat prasowy

Luksemburg, 8 grudnia 2022 r.

Wpłaty do budżetu UE w oparciu o DNB – kontrolerzy wskazują na konieczność lepszego ukierunkowania weryfikacji danych

Dane dotyczące dochodu narodowego brutto (DNB) odgrywają istotną rolę – na ich podstawie oblicza się wkłady państw członkowskich do budżetu UE. Z nowego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego wynika, że weryfikacja tych danych nie była wystarczająco ukierunkowana na najważniejsze obszary. Wprawdzie Eurostat (Urząd Statystyczny UE) skutecznie zidentyfikował i uwzględnił w swoich pracach problematyczne kwestie związane z kompilacją danych DNB, nie przyjął jednak systematycznego podejścia – nie rozpoczynał weryfikacji od tych kwestii ani od krajów sklasyfikowanych jako obciążone wysokim poziomem ryzyka. Ponadto w niektórych przypadkach przeprowadził weryfikacje zbyt późno. Przykładowo Eurostat nie zareagował odpowiednio szybko na problem przenoszenia działalności przez przedsiębiorstwa wielonarodowe w celach podatkowych.

Wkłady państw członkowskich oparte na DNB stanowią największe źródło dochodów budżetu UE. W 2021 r. wyniosły one 116 mld euro, czyli odpowiadały blisko dwóm trzecim całego budżetu. Eurostat weryfikuje jakość danych dotyczących DNB pochodzących od państw członkowskich w cyklach wieloletnich. Może zwrócić się do nich o skorygowanie w górę lub w dół wstępnie oszacowanych danych, które stanowią podstawę obliczania przez Komisję wkładów poszczególnych państw. Kontrolerzy sprawdzili, czy Eurostat prawidłowo zarządzał pracami weryfikacyjnymi w ostatnim zakończonym cyklu, tj. w latach 2016–2019.

– Niezwykle ważne jest, by wkłady państw członkowskich do budżetu UE oparte na DNB były sprawiedliwe i przewidywalne – powiedział Marek Opióła, członek Trybunału odpowiedzialny za tę kontrolę. – Aby prace weryfikacyjne Eurostatu w tym zakresie były skuteczne i efektywne, powinny w pierwszej kolejności skupiać się na kwestiach przekrojowych i krajach o najwyższym współczynniku ryzyka.

Przewidywalność wkładów opartych na DNB zależy od tego, czy cykl weryfikacji – zwykle trwający cztery lub pięć lat – zostanie zakończony w wyznaczonym terminie, oraz od tego, jak szybko Eurostat poinformuje kraje o wynikach przeprowadzonej weryfikacji. Kontrolerzy stwierdzili, że Eurostat zakończył prace weryfikacyjne zgodnie z planem i na czas przekazał państwom informacje na temat koniecznych dostosowań. Jednak wiele kwestii – o 20% więcej niż po zakończeniu

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

poprzedniego cyklu – pozostało nierozstrzygniętych i przyjęło postać tzw. zastrzeżeń, co oznacza, że kraje, których te zastrzeżenia dotyczą, mogą zostać w przyszłości poproszone o dopłatę do budżetu.

W ostatnim zakończonym cyklu Eurostat po raz pierwszy oparł się na ocenach ryzyka i progach istotności, co pozwoliło mu zidentyfikować i ograniczyć ryzyko, a w szczególności określić, na których kwestiach powinien skupić swoje prace. Niemniej nie wykorzystał w pełni tych wniosków do nadania priorytetu pracom weryfikacyjnym dotyczącym kwestii przekrojowych i krajom o wysokim poziomie ryzyka. Poszczególnym państwom UE przypisano jedną z trzech kategorii ryzyka: wysokie, średnie lub niskie. Niemniej tylko w przypadku trzech z siedmiu krajów o wysokim poziomie ryzyka Eurostat przeprowadził weryfikację na początku cyklu, przed skontrolowaniem państw o niskim poziomie ryzyka. Tymczasem około jedna czwarta szczegółowych zastrzeżeń zgłoszonych przez Eurostat na koniec cyklu weryfikacji dotyczyła czterech krajów o wysokim poziomie ryzyka, którym w praktyce nie przyznano odpowiednio wysokiego priorytetu. Ponadto Eurostat poświęcił zbyt wiele uwagi kwestiom o niewielkim wpływie na DNB i nie określał, w jakiej kolejności państwa powinny zająć się sygnalizowanymi przez niego problemami, co zwiększa ryzyko tego, że kraje najpierw podejmą mniej istotne kwestie. Kontrolerzy są zdania, że Eurostat powinien w większym stopniu skupić się w swoich pracach weryfikacyjnych na kwestiach o wysokim poziomie ryzyka, które mogą mieć największy wpływ na DNB. Takie podejście pozwoliłoby zmniejszyć liczbę zastrzeżeń i zwiększyć przewidywalność wkładów budżetowych państw UE.

Eurostat nie zareagował odpowiednio szybko na jedną z kwestii o wysokim poziomie ryzyka związaną z tym, że przedsiębiorstwa wielonarodowe mogą przenosić działalność lub aktywa do innych krajów, by móc skorzystać z konkurencyjnych systemów podatkowych. Problemy wiążące się z ujmowaniem tego zjawiska w rachunkach były tymczasem już znane na kilka lat przed rozpoczęciem cyklu weryfikacji. Co więcej, Eurostat postanowił zgłosić zastrzeżenie dotyczące tej kwestii jedynie dla okresu po 2018 r., wobec czego nie ma pewności co do wpływu tego zjawiska na DNB we wcześniejszych latach. Niektóre kraje mogły więc nieprawidłowo ustalić wysokość wpłat w oparciu o DNB, ponieważ ich rachunki sprzed 2018 r. mogą być niedokładne. Natomiast inne kraje, takie jak Irlandia, podały wiarygodne dane.

Informacje ogólne

Każde państwo członkowskie wnosi do budżetu UE wkład obliczany jako odsetek krajowego DNB, zwany także „stawką poboru”. Odsetek ten jest taki sam dla wszystkich krajów, ale może się różnić w zależności od roku (na przykład w 2021 r. wyniósł 0,84%). W wartościach bezwzględnych największy wkład oparty na DNB w 2021 r. wniosły Niemcy (29,6 mld euro), drugi w kolejności – Francja (20,3 mld euro), a trzeci – Włochy (14,5 mld euro). W przeszłości kraje UE miały trudności z udostępnianiem w krótkim czasie dużych dodatkowych kwot na potrzeby budżetu. W 2014 r. korekty danych dotyczących DNB doprowadziły do bezprecedensowego poziomu dostosowań wkładów państw członkowskich, w kwocie niemal 10 mld euro, przy czym korekty dotyczyły w różnym stopniu poszczególnych państw członkowskich. Na przykład Zjednoczone Królestwo musiało dopłacić 2,1 mld euro, czyli o 21% więcej w stosunku do pierwotnie przewidzianego wkładu. W lipcu 2016 r. Irlandia zgłosiła wzrost swojego DNB za 2015 r. o 39 mld euro – 24% w porównaniu z 2014 r. Wzrost ten wynikał z przeniesienia aktywów kilku dużych przedsiębiorstw wielonarodowych. W 2017 r. trzy państwa członkowskie poinformowały Eurostat, że od 2010 r. odnotowały przypadki przenoszenia znacznych aktywów przez przedsiębiorstwa do lub z tych krajów.

Sprawozdanie specjalne 25/2022 pt. „Weryfikacja dochodu narodowego brutto na potrzeby finansowania budżetu UE – ryzyko związane z kompilacją danych zostało co do zasady właściwie uwzględnione, ale priorytety prac weryfikacyjnych mogłyby być jaśniej określone” jest dostępne na [stronie internetowej Trybunału](#). W poprzednim sprawozdaniu Trybunału na ten temat z 2013 r. stwierdzono, że cykl weryfikacji w latach 2007–2012 był skuteczny jedynie częściowo.

Kontakt dla prasy

Biuro prasowe Trybunału – e-mail: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer – e-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu – tel.: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti – e-mail: claudia.spiti@eca.europa.eu – tel.: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais – e-mail: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – tel.: (+352) 691 551 502